

ESPLUGA, COVA DE L'

Cova

Conca de Barberà

Espluga de Francolí, L'

Desnivell: 26 m

Recorregut: 3590 m

Conglomerats

Sinònims: Aigües, Cova de les, Francolí, Cova del, Font Major, Cova de la

Localització

La cova de l'Espluga es troba en el casc urbà de l'Espluga de Francolí, a laAVINGUDA de Catalunya. Venint per la carretera de Montblanc (T-7001) trobem una rotonda, seguim per la dreta fins a una nova rotonda on per la dreta ens arriba la carretera de Senan (T-700), seguim de front per laAVINGUDA de Catalunya, i de seguida a la dreta trobem un gran arc de ferro i el monòlit que ens indiquen que hem arribat a la cova.

Boca	Latitud / Longitud	UTM	Altitud
ESPLUGA, COVA DE L'	41.39845, 1.10279	31T (ETRS89) 341403 4584727	410 m
FONT MAJOR, COVA DE LA	41.39890, 1.10212	31T (ETRS89) 341348 4584778	405 m

Descripció

Les galeries de la cavitat s'estructuren seguint la fracturació que talla els conglomerats, principalment en un sistema en creu NNE-SSO i ESE-ONO. La direcció resultant de la cavitat és, aproximadament NE-SO, seguint la direcció de capa dels conglomerats.

Distingirem cinc sectors per la descripció de la cavitat:

1-Galeria del Pessebre, Galeria del Quincall i accessòries. Són les més acostades a les entrades de la cova. La *galeria del Quincall* és un colze entre dues boques actualment tancades, la galeria té unes mides de 10x5 metres. La galeria principal és un llarg conducte de dimensions similars a les del Quincall. Antigament els sediments ocupaven la secció fins una alçada de 2 metres sobre el terra actual però en obrir l'entrada actual es va efectuar un

buidat de la galeria. A uns 200 metres de la boca l'acumulació de sediments obliga a avançar per un estret canal de volta que forma la part alta de la galeria, l'amplada pot arribar als 15 metres. Un tram baix de 50 metres, parcialment excavats, ens porta amb la confluència amb el riu. En aquest sector hi ha petites galeries accessòries que s'allunyen del trajecte principal: *gatoneres del Francolí*, *l'Eixample* i *gatoneres de Can Palletes*. Aquestes darreres enllacen amb la base del pou obert al pati de *Can Palletes*, situat al carrer St. Antoni i únic accés a la cavitat fins l'any 1957.

2-Diàclasis del riu -Somni d'una nit d'estiu- Font Major. Trobat el riu, en direcció N, les aigües s'endinsen en un reixat de galeries sovint inundades. Morfològicament es poden distingir dos sectors ben delimitats. Els trams inicials i mig són un reixat orientat N-S, amb dues o més galeries paral·leles enllaçades per diàclasis obertes E-O. Són conductes estrets i allargassats, amb roca nua i sense sediments. El tram final s'ha desenvolupat aprofitant l'estratificació, són conductes amples amb voltes baixes que porten a la Font Major després de passar diversos trams gairebé sempre sifonats.

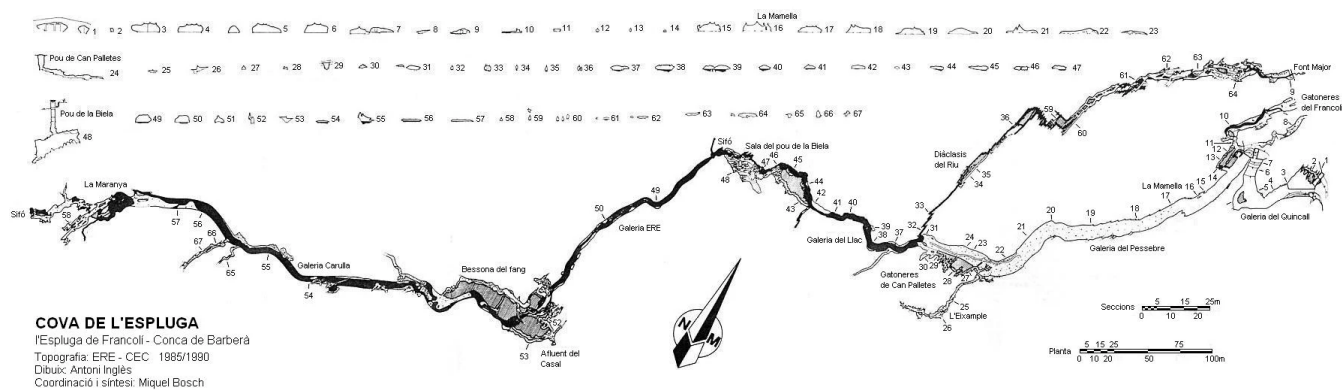
3-Galeria del Llac – Sala del pou de la Biela. La galeria del llac és la continuació de la cova, remuntant el curs del riu subterrani, des de l'anterior punt de bifurcació, la galeria manté unes seccions de fins a 5x3 metres. La profunditat de l'aigua és variable, des de pocs centímetres fins a més d'un metre. El curs és molt tranquil, sovint imperceptible. Alguns petits conductes, plens de sediments fins, conflueixen provinents del S. El segons d'ells (en el sentit de l'avenç) ha recuperat un cert dinamisme a partir de la construcció de la presa, ja que les aigües, quan arriben a coronar la presa, produeixen una fuga a la cua de la zona negada que reapareix per aquesta galeria. Pujant un petit desnivell, arribem a la sala del *pou de la Biela*, la més gran de la cavitat, amb més de 15 metres d'amplada, 35 metres de llarg i alçades de 8 metres. El terra està cobert de blocs caiguts del sostre, en el centre del sostre s'obre el *pou de la Biela*, que constitueix una entrada artificial en aquest sector de la cova. A l'extrem NO de la sala es troba el sífó que va aturar les exploracions fins el 1985. L'aspecte actual està modificat d'ençà de la construcció de la presa amb un mur de 8 metres de llargada i 3 metres d'alçada.

4-Galeria ERE i accessòries. En el fons del sífó s'obre una curta galeria artificial que enllaça amb el fons del pou de bombeig municipal, de 21 metres de fondària. La *galeria ERE* té unes dimensions mitjanes de 5-6 metres d'amplada i 3 metres d'alçada i el riu hi corre lliurement; són remarcables alguns blocs caiguts del sostre. Més endavant trobem reixat format per la pròpia *galeria ERE*, *l'afluent del Casal*, *la Bessona del fang* i l'anomenat *Primer Pis Fòssil*. Des de la construcció de la presa, que fa pujar uns 3 metres el nivell de l'aigua, tot aquest tram de galeria queda habitualment inundat.

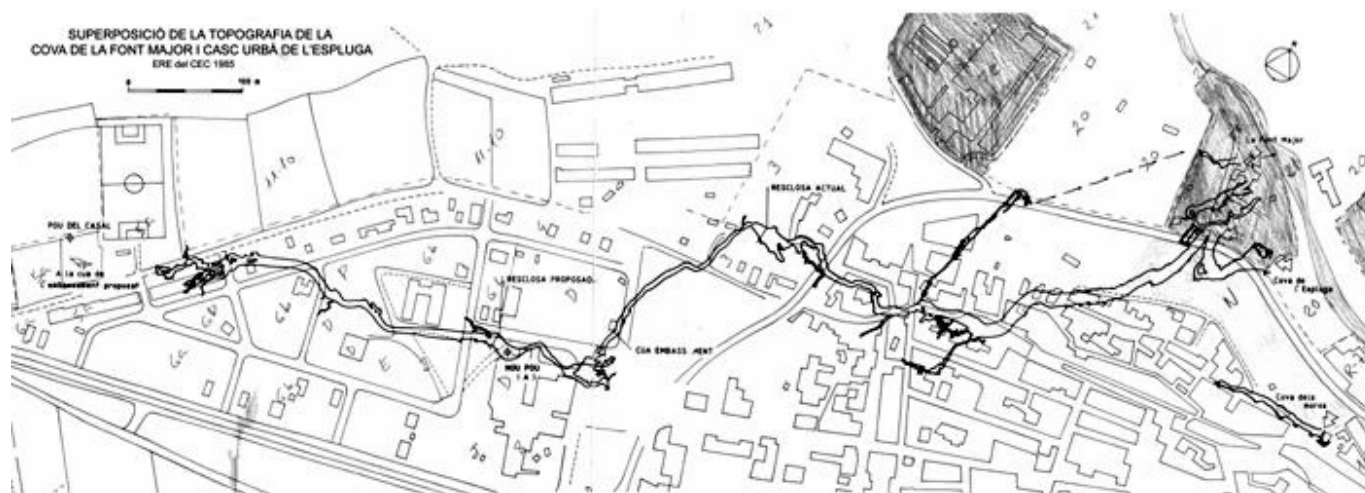
5-Galeria Carulla – La Maranya. És la continuació natural de la *galeria ERE*, però amb amplades de 8 metres en amunt, en canvi l'alçada se situa a l'entorn d'un metre, restant en alguns punts, només 25-30 centímetres la distància entre l'aigua i el sostre. De tota manera alguns forats al sostre de la galeria permeten d'accedir-ne a una d'antiga i superior, dividida en diversos fragments i que es correspon amb els nivells alts de la Bessona del fang i del Primer i Segon Pis Fòssil. Igual que en la galeria del Llac, també trobem afluents provinents del S, curullats pels sediments.

Els conductes finals (*la Maranya*) són embrollats a causa de la manca de perspectiva provocada per l'escassa alçada. El final és un sífó fangós que s'enterboleix molt ràpidament i que ha fet inútils els intents de forçar-lo amb escafandre autònoma. Aquest punt es troba a 65 metres lineals del Pou del Casal, que és una perforació de 18 metres fins a l'aigua (25,7 metres de fondària total).

Topografies

Topografia 1 de 2

Topografia 2 de 2